

A Veszprémi Törvényszék útján

az Alkotmánybíróság

részére

ALKOTMÁNYBÍROSÁG	
Ügyszám: IV/02011-2/2020	
Érkezett: 2020 FEBR 17.	
Példány: 4	Kezelőiroda: <i>du</i>
Melléklet: 1 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Dr. Rózsa Mária ügyvéd mint az 1/a., pontban megnevezett indítványozók jogi képviselője az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

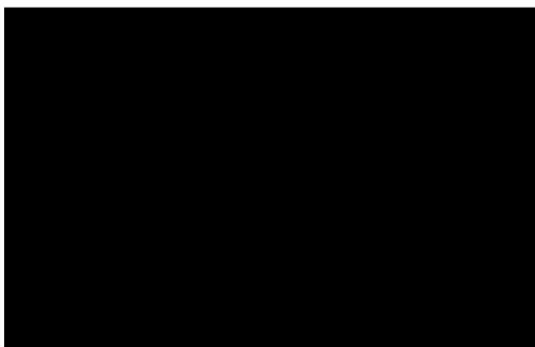
Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Pfv. VI.20.804/2019/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozók (az alanti perek alperesei):

Az indítványozók (alperesek) magyar állampolgárok. Az I-II. rendű alperesek házastársak, a III.-IV. rendű alperesek a gyermekeik. A perek felperese   müncheni lakos, német állampolgár.

A felperes az 1960-as évektől kezdve rendszeresen járt Magyarországra, és az az elképzelése alakult ki, hogy itt foglalkozik mezőgazdasági

termeléssel. Az 1990-es évek végén ismert volt előtte, hogy mezőgazdasági ingatlanok tulajdonjogát külföldiként Magyarországon nem szerezheti meg, azonban olyan tanácsot kapott, hogy ha szerződések révén használatába kerülnek ingatlanok, s ha Magyarország belép az EU-ba, megszerezheti a használatában lévő ingatlanok tulajdonjogát is.

A felperes 1998-ban megismerkedett I. r. alperessel, akivel jó személyes kapcsolata alakult ki. A felperes felkérésére I. r. alperes vállalta, hogy közreműködik ingatlanok megszerzésében. A felek közötti megállapodás részeként felperes és I. r. alperes az 1999. december 22-én kelt társasági szerződéssel megalapították az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (továbbiakban: Kft.). /A cég jegyzett tőkéje [REDACTED] volt és a társasági szerződés szerint felperes törzsbetétje [REDACTED] [REDACTED] míg az I. r. alperesé [REDACTED] [REDACTED] volt./

A felperes és I. r. alperes abban állapodtak meg, hogy mezőgazdasági rendeltetésű ingatlanokat vásárolnak, amelyhez a vételárát a felperes biztosítja, azonban az ingatlanoknak az I. r. alperes lesz a tulajdonosa, majd amikor a jogszabályok azt lehetővé teszik, I. r. alperes a tulajdonjogot átruházza a felperesre. Az ingatlanok felperes birtokába és használatába kerülnek, aki a mezőgazdasági tevékenységet a felek által alapított Kft. révén gyakorolja. A felek megállapodása szerint az I. r. alperes e tevékenységéért a megszerzendő terület hektárjára vetített díjazásban részesül. A társasági szerződés létrejöttét követően az I.-II. r. alperesek írásbeli nyilatkozatot tettek arról, hogy a nevükre [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] által nyújtott kölcsönből) vásárolt mezőgazdasági területeket, - amelyekre az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] haszonélvezeti vásárlói joga és jelzálog jogosultsága van bejegyezve - a felperesnek térítésmentesen átadják, mihelyt a magyar jogszabályok lehetővé teszik, hogy a felperes vagy egy általa megnevezett személy német állampolgárként és tulajdonosként földhivatali nyilvántartásba bejegyezhető. /A mezőgazdasági területekről készült lista a nyilatkozat mellékletét képezte./

A felperes mint az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] ügyvezetője ugyancsak nyilatkozatot tett, melyben kijelentette az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] visel minden olyan ingatlanvásárlással és fenntartáshoz kapcsolódó adó, illeték, szerződéskötési költséget, stb., ahol az I. rendű alperes állagvevőként és az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] haszonélvezeti vevőként, valamint jelzálog jogosultként kerül feltüntetésre.

Az ingatlanok megvásárlására 2000. évtől kezdődően került sor. A felkutatott mező- és erdőgazdálkodási hasznosítású ingatlanokra vonatkozóan a tulajdonosokkal I-II. r. alperesek, majd a későbbiek során III. és IV. r. alperesek vevőként kötöttek adásvételi szerződéseket. / Az I. r. alperes családtagjainak az ügyletekbe történő bevonását a természetes személyek ingatlanszerzésére vonatkozó korlátozások indokolták./

Az ingatlanok vételárát felperes biztosította, és ő intézkedett, hogy a vételárát

kifizessék az eladóknak. Ugyancsak felperes fedezte a tulajdonjog bejegyzésével összefüggésben felmerült költségeket is. Az ingatlanokon történő gazdálkodás biztosítása céljából az adásvételi szerződésekbe foglalt kikötés alapján a Kft. javára haszonélvezeti jogot jegyeztek be 2002 közepéig, amíg jogszabály lehetővé tette jogi személy javára e jogosultság megszerzését. Miután a haszonélvezeti jog már nem volt kiköthető, felperes jelzálogjog bejegyzésével kívánta biztosítani a vételár kifizetését felölelő befektetését. A jelzálogjog bejegyzése azonban csak az alperesekkel szembeni követelése alapján volt lehetséges, ezért 2004. október 14-én felperes és I-III. r. alperesek kölcsönszerződés megnevezésű okiratot foglaltak írásba.

Előzőleg összesítették a felperes által ingatlanvásárlásra fordított összeget, és rögzítették, hogy felperes összesen ■■■■■-ot adott kölcsön alpereseknek 2000 márciusától kezdődően. A felek megállapodtak, hogy a fizetendő kamat mértéke a Ptk. szerinti kamat. A szerződés szerint a kölcsönvevők mezőgazdasági termőföld területeket vásároltak, amelyeket haszonbérbe adnak, s a szerződés mellékletét képezi I-III. r. alperesek által megvásárolt ingatlanok listája. Alperesek a szerződésben kötelezettséget vállaltak arra is, hogy nem terhelik meg és nem idegenítik el a mezőgazdasági földterületeket, ugyanakkor a felperest megilleti a jog, hogy a területek eladásáról felosztásáról, haszonbérbeadásáról, cseréjéről, megterheléséről döntsön. A szerződéses feltételeket a kölcsönadó határozza meg. Ha a tranzakció során bevételek keletkeznek, az összes bevételt a felperest illeti. Minden, e tranzakciókból származó bevétel a kölcsönösszeg törlesztésének minősül. A szerződésben rögzítették, hogy a visszafizetés biztosítására jelzálogszerződést írnak alá. A szerződés mellékletei felsorolták az alperesek által vásárolt földterületek listáját, mely szerint I. r. alperes tulajdonába 297,6108 ha, II. r. alperes tulajdonába 315,3382 ha, míg III. r. alperes tulajdonába 287,3065 ha ingatlan került. E szerződéssel egyidejűleg felperes és I-III. r. alperesek egy további „megállapodás” megnevezésű szerződést is írásba foglaltak. A megállapodás első pontja rögzítette a kölcsön összegét, majd abban a felperes kijelentette, hogy a szerződésben foglalt kölcsön összegét nem követeli vissza, tekintettel arra, hogy a kölcsön, illetve ennek biztosítékaul szolgáló jelzálogjog biztosíték arra, hogy amennyiben Magyarországon lehetővé válik az Európai Unió polgárai számára szabad termőföld vásárlás, úgy a

kölcsönszerződésekben foglalt ingatlanok tulajdonjogát ő, illetve örökösei megszerezhessek.

(Azon ingatlanokra vonatkozóan, amelyekre haszonélvezeti jog nem volt bejegyezve, a Kft. és I-II. r. alperesek mezőgazdasági haszonbérleti szerződést is kötöttek 2004. április 9-én.)

A felperes és I. r. alperes megállapodása kiterjedt arra is, hogy felperes ellenértéket fizet alpereseknek ingatlanszerzési tevékenységük után. A Kft. 2006. március 24-én ■■■■■ Ft-ot fizetett ki I. r. alperesnek, és az összeg átvételekor készült elismervény rögzíti, hogy 2005-ben 25,719 ha terület vásárlására került sor, a korábban megvásárolt területek térmértéke pedig 900,8353 ha, így mindösszesen 923,5543 ha után ■■■■■ euró kifizetésére került sor.

A felperes 2013-ban arra az elhatározásra jutott, hogy a Kft. útján folytatott mezőgazdasági termelőtevékenységét felszámolja, és ennek keretében az alperesek tulajdonként nyilvántartott ingatlanokat értékesíti. (Döntésében életkora mellett szerepe volt annak, hogy a magyar jogszabályok továbbra is kizárták, hogy saját vagy hozzátartozói javára az ingatlanok tulajdonjogát megszerezze.). Az adásvételi szerződések aláírására 2014. április 11-én került sor. Az adásvételi szerződésekben I-IV. r. alperesek összesen 719,3421 ha területű ingatlan tulajdonjogát ruházták át a vevőkre ■■■■■ Ft vételár ellenében.

A szerződések rögzítették, hogy a vételárat banki hitelből fedezik a vevők, és a kikötötték azt is, hogy a teljes vételárat a szerződéseket ellenjegyző ügyvéd számlájára kell átutalni. A szerződés rendelkezik arról is, hogy felperes az egyes ingatlanok javára bejegyzett jelzálogjogról, valamint elidegenítési és terhelési

tilalom jogáról lemond, úgyszintén lemond az egyes ingatlanokat érintő haszonélvezeti jogáról. /A szerződések tartalmazzák, hogy az ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ javára bejegyzett haszonélvezeti jogok jogszabályi rendelkezés folytán 2014. május 1. napjával megszűnnek. /

A Veszprémi Törvényszék 14.P.20.522/2018/43/I. sz. ítélete szerint az adásvételi szerződés megkötésével egyidejűleg - valójában, miként azt a Kúria Pfv.

VI.20.117/2018. számú végzése [3] bekezdése is rögzíti 2014. április 14-én - a felperes, valamint I-IV. r. alperes mint jogosultak, az eladók, mint letevők, valamint ■■■■■ ■■■■■ ügyvéd, mint letéteményes ügyvédi letéti szerződést kötöttek. A letéti szerződés rögzíti az adásvételi szerződés tényét, amely alapján a vevők vállalták, hogy az ingatlanok vételárát ügyvédi letétbe helyezik. Az így átutalt ■■■■■ Ft vételár összegből

- I. r. alperest ■■■■■
- II. r. alperest ■■■■■
- III. r. alperes ■■■■■
- IV. r. alperest ■■■■■ eti meg.

A szerződés rögzíti, hogy a vételár összegéből 1 ■■■■■ Ft-ot és ezen összeg után 2001. január 1. napjától a Ptk. szerinti késedelmi kamatot, ■■■■■ Ft-ot, mindösszesen ■■■■■ Ft mint a jelzálogjog tartozás rendezésére szolgáló összeget kell kifizetni. Az alpereseket ezen összeg a nekik jutó vételár arányában terheli, és mindezek alapján az I. r. alperesnek jutó vételár összegét ■■■■■ Ft-tal, a II. r. alperesnek

jutó vételár összegét ■■■ Ft-tal, a III. r. alperesnek jutó vételár összegét pedig ■■■ Ft-tal kell csökkenteni azzal, hogy IV. r. alperesnek jutó vételárat levonás nem terheli.

Az adásvételi, illetve a letéti szerződés aláírását megelőzően felek között vita volt arról, hogy a vevők által fizetendő vételár összegét melyik félnek kell kifizetni. Végül az I-IV. r. alperesek mint kötelezettek írásba foglalt nyilatkozatot tettek, amelyben az aláírt letéti megállapodás kiegészítéseként rögzítették, hogy az általuk fizetendő adó összegét meghaladó összeget a letéteményes ügyvéd részére a vevők tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését követően átadják.

A vevők a vételár összegét az ügyvéd részére átutalták, aki 2014. május 21-22-én peres feleknek a letéti szerződésben meghatározott összegeket átutalta.

Alperesek 2014. évre - a részükre átutalt vételár, mint bevétel után - összesen ■■■ Ft adót fizettek meg.

**** -----****

A felperes eredetileg a felek között létrejött megállapodáson alapuló marasztalás iránti keresetet terjesztett elő.

Veszprémi Törvényszék a 14.P.21.040/2016/45/I. szám alatti ítéletével az I. r. alperest ■■■ Ft; a II. rendű alperes ■■■ a III. r. alperest ■■■ Ft; a IV. r. alperest ■■■ Ft megfizetésére kötelezte azzal az indokkal, hogy a felek megszűnő szerződésük elszámolásáról szóló szóbeli megállapodása alapján járnak a fenti összegek a felperesnek.

Alperesi fellebbezésre a **Győri Ítéltábla Pf.III.20.237/2017/7/I.** szám alatti II. fokú ítéletével a fenti I. fokú ítéletet helybenhagyta.

A **Kúria** felülvizsgálati eljárásban hozott **Pfv. VI.20.117/2018.** számú végzésével a Győri Ítéltábla Pf.III.20.237/2017/7/I. szám alatti II. fokú, és a Veszprémi Törvényszék a 14.P.21.040/2016/45/I. szám alatti ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasította.

A Kúria végzése indokolásában azt fejtette ki, hogy perbeli esetben a bíróságoknak a peres felek közötti belső jogviszonyt kellett megítélnie, amelyben a felek közös szándéka volt a külföldi magánszemélyre, de egyidejűleg a belföldi jogi személyre vonatkozó tulajdonszerzési tilalom, illetve a II-IV. r. alperesek jogviszonyba lépésével a szerzési korlátozás kijátszása. A szerződő felek a jogellenes ügyleteket a 2014. évi VII. tv.-ben írt 30 napon belül jogszerű rendezéssel felszámolták, s ezért a 2014. évi VII. törvény – a bírói jogérvényesítés kizárt volta – esetükben nem alkalmazható A rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján megállapítható nyilvánvaló érvénytelenséget a Kúria hivatalból észlelte, és miután a rendkívüli perorvoslati eljárásban nem pótolhatók az érvénytelenség megállapítása esetén szükséges bírói eljárási cselekmények, a felek közötti belső megállapodás érvénytelenségét csupán megállapította.

A megismételt eljárásban – melyben az Ügyész is fellépett - a **Veszprémi Törvényszék 14.P.20.522/2018/43/I.** sz. ítéletével kötelezte az I. r. alperest, hogy ■■■ a II. r.

alperest, hogy ■■■■■ a III. r. alperest, hogy ■■■■■ a IV. r. alperest, hogy ■■■■■ Ft-ot fizessen meg az államnak 15 napon belül.

Az I. fokú bíróság ezen túlmenően kötelezte az I. r. alperest, hogy ■■■■■; a II. r. alperest, hogy ■■■■■ a III. r. alperest, hogy ■■■■■-; a IV. r. alperest, hogy ■■■■■- Ft-ot – a fenti összegek után 2018. április 10. napjától a kifizetésig járó, a jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatával együtt- fizessen meg a felperesnek 15 napon belül. Az I. fokú bíróság ítéletében a Kúria fenti végzésének iránymutatását követte.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró **Győri Ítéltábla Pf.V.20.345/2018/7/I.** számú ítéletével az I. fokú ítéletet helybenhagyta.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme folytán eljáró **Kúria Pfv.VI.20.804/2019/7.** számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletének a fellebbezéshez kapcsolódó lényegi indokolása szerint - a Kúria korábbi végzésében kifejtett érvénytelenség folytán - az eredeti állapot helyreállítása a perbeli esetben azt jelentette, hogy az érvénytelenül szerződő alperesek nem tarthatják meg azt, amihez a semmis kötelem folytán jutottak, azaz a felperestől kapott pénzbeli szolgáltatás helyébe lépett ingatlanok értékesítéséből származó vételár kiadására kötelesek az államnak, illetve a felperesnek.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A megismételt eljárásban hozott I. fokú ítélet ellen az alperesek fellebbezéssel, az I. fokú ítéletet helybenhagyó ítéltáblai II. fokú ítélet ellen felülvizsgálati kérelemmel éltek. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban 2019. szeptember 24-én a jogerős ítélete hatályában fenntartó ítéletet hozott. A rendes és rendkívüli jogorvoslati lehetőségeket tehát az alperesek kimerítették. Perújítási eljárás nincs folyamatban.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az indítványozók (alperesek) jogi képviselője a Kúria ítéletet elektronikus kézbesítés útján 2019. október 18. napján kapta kézhez, ennél fogva az alkotmányjogi panasz e dátumhoz képest 60 napon belüli.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozók a per marasztalt alperesei, ezért érintettségük nyilvánvaló.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott Pfv. VI.20.117/2018. számú végzésében a módosított kereset önellentmondását (ti. hogy ha jogszerűen felszámolták a felek a tilos szerződést, miként lehet további követelése a felperesnek) figyelmen kívül hagyta, a bírói úton való felperesi jogérvényesítést jogellenesen megengedte a 2014. évi VII. tv. alkalmazásának kizárásával: Ezáltal a megismételt, a Kúria iránymutatása alapján lefolytatott eljárás és a hatályában fenntartott végső, jogerős ítélet, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményező tisztességtelen eljárásban született.

Az alpereseket sújtó jogerős marasztalás a felperesek pénzvagyton tulajdonát vonta el a valós bírósági úton történő jogérvényesítés lehetőségének fennállta nélkül. Ez alapvető alkotmányjogi sérelem.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja értelmében az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011 évi CLI. tv. (Abtv.) 27. § (1) bekezdése az alábbiakat írja elő: Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Alkotmánybíróság ügyrendje 32. § (3) bekezdésének előírása: Az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasz benyújtásának nincs helye, ha a Kúria a felülvizsgálati kérelmet, illetve indítványt még nem bírálta el, továbbá – arra tekintettel, hogy az eljárás még folyamatban van – a Kúria hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító határozatával szemben. Ezen esetekben a benyújtott alkotmányjogi panasz soron kívül, az egyéb feltételek vizsgálata nélkül is visszautasítható.

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben még az 1952. évi III. tv. (rég. Pp.) alapján jártak el a bíróságok. A rég. Pp. 275. § (5) bekezdése szerint, ha a felülvizsgálati eljárásban a Kúria az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat ad.

A Kúria (az első) felülvizsgálati eljárásban hozott Pfv. VI.20.117/2018. számú végzésével foglalt állást arról, hogy a szerződő felek a jogellenes ügyleteket a 2014. évi VII. tv.-ben írt 30 napon belül jogszerű rendezéssel felszámolták, s ezért a 2014. évi VII. törvény – a bírói jogérvényesítés kizárt volta – esetükben nem alkalmazható. A Kúria új eljárásra adott útmutatása szerint az érvénytelen jogviszony teljes felszámolása a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján a szerződéskötés előtt fennállott helyzet visszaállításával történhet: az alperesek kötelesek a felperestől kapott pénzbeni szolgáltatás helyébe lépett ingatlanvagyonuk értékesítéséből származó vételárat kiadni a felperesnek. Az alperesek visszaszolgáltatási kötelezettsége - - az esetleges ügyészi indítványtól függően - azonos a kereseti követeléssel.

A rég. Pp. fent idézett rendelkezése folytán ez az iránymutatás a megismételt eljárásban eljáró bíróságokat köthette, s a második felülvizsgálati eljárásban hozott kúriai ítélet is a korábbi iránymutatáson alapult. (A Kúria végzésében foglalt kötelező utasításokat értelmetlen lett volna az alpereseknek vitatniuk, ezért volt más irányú – quasi „kármentő” – a megismételt eljárásban az alperesek fellebbezése, illetve felülvizsgálati kérelme.)

A fent idézett jogszabályhelyek valamint a tárgykörben kifejtettek folytán ezért alkotmányjogi panaszunk – bár látszólagosan (tartalmilag) a Kúria Pfv. VI.20.117/2018. számú végzését kifogásolja, csak az érdemi döntés, a Kúria Pfv.VI.20.804/2019/7. számú ítélete ellen irányulhat.

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Magyarország Alaptörvénye

aa.,

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a **tulajdonhoz** és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

bb., XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság **tisztességes** és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A termőföld tulajdonjogának megszerzését vagy használatát korlátozó jogszabályi rendelkezések kijátszására irányuló jogügyletek feltárásáról és megakadályozásáról szóló 2014. évi VII. törvényt 2014. február 11. napján hirdették ki, ennél fogva a törvény 8. § (1) bekezdése alapján az a kihirdetését követő 30. napon, azaz 2014. március 13. napján lépett hatályba.

E törvénynek az ügyben releváns előírásai az alábbiak:

1. § (1) E törvény hatálya a termőföld tulajdonjogának megszerzését vagy használatát korlátozó jogszabályi rendelkezések kijátszására irányuló semmis szerződésekre, illetve szerződési kikötésekre, az azokhoz kapcsolódó más jogügyletekre és az ezekkel kapcsolatos eljárásokra terjed ki.

(2) E törvényt a hatálybalépését megelőzően létrejött, (1) bekezdés szerinti jogügyletekre is alkalmazni kell, ha a jogügylet jogellenességét – jogviszonyuk jogszerű rendezése útján – e törvény hatálybalépését követő 30 napon belül nem szüntették meg.

2. § (1) Az 1. § szerinti jogügylet semmisségéből eredő követelés, ideértve a nyújtott szolgáltatás visszatérítésére irányuló követelést is, bírósági úton nem érvényesíthető.

/Az 1. §-hoz fűzött indokolás vonatkozó része:

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdése szerint a jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Erre tekintettel - valamint az Alkotmánybíróságnak a visszaható hatályú jogalkotással összefüggő állandó gyakorlatát is figyelembe véve - a színlelt szerződések semmisségének jogkövetkezményei közé nem vehető fel olyan büntető jellegű szankció, amelyet korábban a jog nem fűzött jogkövetkezményként a szerződések

semmisségéhez. Ezért a módosítás a törvény hatályba lépése előtt keletkezett semmis szerződések esetében lehetőséget ad arra, hogy a felek a törvény hatályba lépését követően 30 napon belül helyreállítsák a jogszerű állapotot, és csak ennek elmaradása esetén rendeli alkalmazni a törvényi szabályokat./

Mindez azt jelenti, hogy ha a felek a jogellenes ügyletet **nem jogszerű rendezés útján**, avagy 2014. április 12-e után szüntették meg, a jogellenes ügyletekből eredő követelés bírósági úton nem érvényesíthető.

A perben a megismételt és a végső bírósági döntéshez vezető eljárás menetét meghatározta a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv. VI.20.117/2018. számú, a Győri Ítéltábla Pf.III.20.237/2017/7/I. szám alatti II. fokú, és a Veszprémi Törvényszék 14.P.21.040/2016/45/I. szám alatti ítéletét hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasító végzése. E végzés indokolása az alábbiakat tartalmazta:

- [17] A Kúriának azonban hivatalból is vizsgálnia kellett a 2014. március 13-án hatályba lépett, a termőföld tulajdonjogának megszerzését vagy használatát korlátozó jogszabályi rendelkezések kijátszására irányuló jogügyletek feltárásáról és megakadályozásáról szóló 2014. évi VII. törvény alkalmazhatóságát: a 2. §-ban megjelölt követelések bírósági úton való érvényesítését kizáró rendelkezését a Ptk. 204. § (3) bekezdés alapján hivatalból kell figyelembe venni. Az ilyen követelést érvényesítő keresetlevelet a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pont alapján idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani, illetve a pert a Pp. 157. § a) pont és a Pp. 158. § (1) bekezdés szerint az eljárás bármely szakában hivatalból meg kell szüntetni [Pp. 275. § (2) bekezdés]. Azonban a törvényt az 1. § (2) bekezdés értelmében csak abban az esetben kell alkalmazni a hatálybalépését megelőzően létrejött, a termőföld tulajdonjogának megszerzését/használatát korlátozó jogszabályi rendelkezések kijátszására irányuló semmis szerződésekre, illetve szerződési kikötésekre, az azokhoz kapcsolódó más jogügyletekre és az ezekkel kapcsolatos eljárásokra, ha a jogügylet jogellenességét - jogviszonyuk jogszerű rendezése útján - a törvény hatálybalépését követő 30 napon belül a felek nem szüntették meg. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felek a szerződéses kapcsolataikat 2014. április 11-én a termőföldek értékesítésével felszámolták. A Kúria álláspontja szerint ez a jogviszonyuk jogszerű rendezése volt, mert annak folytán a belső, érvénytelen szerződéssel létrehozott, tiltott jogügyleteken alapuló jogviszonyuk nem folytatódott tovább, a jogellenességet megszüntették. Ezért a felperes érvei helyesek, a perben a 2014. évi VII. törvény nem alkalmazható.

A Kúria mindebből kiindulva adott a megismételt eljárásra nézve az alsóbb fokú bíróságokra kötelező iránymutatást abban a tekintetben, hogy a felek közötti megállapodás-csomag semmis, ezért az eredeti állapot helyreállítása a felek belső semmis jogviszonyával összefüggésben azt jelenti, hogy az alperesek kötelesek a kapott pénzbeli szolgáltatás helyébe lépett ingatlanvagyonuk értékesítéséből származó vételárat kiadni a felperesnek

Nézetük szerint a Kúria érdemi döntése az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyta, emiatt korábbi végzésén alapuló ítélete contra constitutionem önkényessé vált, ezáltal az alpereseknek (az indítványozóknak) a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét okozta.

Egyrészt a felperes, valamint I-IV. r. alperesek mint jogosultak, továbbá [REDACTED] ügyvéd, mint letéteményes ügyvédi letéti szerződést 2014. április 14. napján kötöttek márpedig a 2014. április 12-e utáni jogügyletből eredő követelés a 2014. évi VII. törvény 2. §

(1) bekezdése alapján bírósági úton nem lett volna érvényesíthető. (A letétek kiutalására még később, 2014. május 21. napján került sor.) A peres felek tehát jogellenes jogviszonyukat teljes egészében nem tudták felszámolni a fenti törvény 1. § (2) bekezdésében írt 30 napon belül, s e tény a Kúria indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta.

Másrészt az alperesek álláspontja szerint a Kúriának az az álláspontja, hogy a szerződő felek a jogellenes ügyleteket a 2014. évi VII. tv.-ben írt 30 napon belül **jogszerű rendezéssel** felszámolták, s ezért a 2014. évi VII. törvény – a bírói jogérvényesítés kizárt volta – esetükben nem alkalmazható, olyan alapvető jogalkalmazási tévedés, amely (különösen az alpereseket sújtó nagyon súlyos vagyoni következményekre) az eljárásnak az Alaptörvénybe ütköző tisztességtelen voltát eredményezi.

Amennyiben a Kúria azon álláspontja helyes volna, hogy jogszerűen számolták fel a felek jogellenes megállapodásaikat, akkor további elszámolásnak, felperesi igényérvényesítésnek nem volna helye. Ez következik a 2014. évi VII. tv. 1. és 2. §-ainak összevetéséből: ti. a törvény nyilvánvalóan azt a célt szolgálta, hogy csak az önként, meghatározott időn belül teljesen szabályosan felszámolt jogellenes ügyletek esetében zárja ki (mint szükségtelent) a bírói utat. Amennyiben – mint a perbeli esetben a Kúria szerint – a feleknek a jogellenes szerződésüket megszüntető, elszámolást tartalmazó önkéntes megállapodása után az eredeti állapot visszaállításának van helye még per útján, akkor nem lehet szó arról, hogy a felek jogellenes megállapodásukat jogviszonyuk **jogszerű** rendezése útján számolták fel.

Az alperesek tisztában vannak az Alkotmánybíróság azon álláspontjával, hogy a bírói tévedés általában nem alapozhatja meg az alkotmányjogi panaszt.

Ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata az is, hogy az eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével.

Az Alkotmánybíróság akkor tud az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasznak helyt adni, ha a bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás hibája olyan mértékű, hogy az az Alaptörvényben biztosított valamely jog sérelmét idézi elő – fejti ki a 3265/2014. (XI. 4.) AB határozat [45].

A 30/2014. (IX. 30.) AB hat. [22] szerint az alkotmányjogi panasz alapján folytatott eljárásokban elsősorban jogvédelmi szerepe van. Az Abtv. 27. §-ának értelmében az a feladata, hogy az Alaptörvényben biztosított jogoknak ténylegesen érvényt szerezzen. Ebből következően az Alkotmánybíróság feladatához tartozik annak megválaszolása is, hogy egy adott jogszabály mely jogalkalmazói értelmezése találkozik az Alaptörvényben elismert jogokban rejlő egyes követelményekkel.

A tisztességes eljárás nézetünk szerint nem csupán processzuális kérdés.

A 20/2017. (VII. 18.) AB határozat [21] szerint a nyilvánvalóan contra legem jogalkalmazás konkrét esetben felemelkedhet alkotmányjogilag is értékelhető szintre, sértve az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. E határozat kifejti még, hogy a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a

bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.[23]

Kimondta korábban már az Alkotmánybíróság, hogy a jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás. {3026/2015. (II. 9.) AB határozat [27]}

A 23/2018. (XII. 28.) AB határozat arra a következtetésre jut, hogy az Alaptörvény 28. cikkének figyelmen kívül hagyása (ti. hogy a bíróság nem vette figyelembe a jogszabály célját) a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezheti.

Ugyanezen határozat szerint:

A bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell a jogszabály céljának érvényesülését, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat elsősorban arra tekintettel kell értelmeznie. [25] [Az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek. [26]

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: „elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve” [27] Az önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. „Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.” [28]

Az a bírósági mérlegelés, amely a jogszabály céljának vizsgálatát teljes mértékben és kifejezetten kizárja, már alaptörvény-ellenesnek minősül. [30]

Magyarország Alaptörvénye 28. cikke értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.

A Kúria ezen, alaptörvénybeli kötelezettsége ellenére nem vette figyelembe a jogszabály célját.

A perbeli esetben értékelni kell, hogy a bírói utat kizáró törvényi előírás körében tévedett alapvetően a Kúria és a megismételt eljárásban eljáró I.-II. fokú bíróság, s mindez az alperesek teljes vagyoni ellehetetlenülését eredményezi.

Emellett feloldhatatlan ellentmondás van a Kúriának az eljárás további sorsát megszabó végzése iránymutatásában, ugyanis a felperes módosított, a semmisség jogkövetkezményeinek levonását kérő keresete eleve magában foglalta azt a felperesi álláspontot, hogy a felek jogellenes jogviszonyukat **nem jogszerű megállapodással** számolták fel. A Kúria azáltal, hogy a tartalmi disszonanciájú kereset előterjesztését megengedte iránymutató végzésében, majd az ennek megfelelően módosított kereset alapján eljárta – holott a bírósági út ki volt zárva – alapvetően sértette az alperesek tisztességes eljáráshoz való jogát. /Alaptörvény XXVIII. cikke./

A módosított kereset alapján történt alperesi marasztalással a jogerős, hatályában fenntartott ítélet – anélkül, hogy a perbeli esetben a bírói út törvényileg meg lett volna engedve – az alperesek vagyontól jogellenesen vonta el, tulajdonjoguknak az Alaptörvény XIII. cikke szerinti igen súlyos sérelmét eredményezve. Az alperesek nagy összegű marasztalása ugyanis - a folyamatban lévő végrehajtások adatai szerint – valamennyi alperes teljes vagyonszerzését, s további súlyos eladósodását eredményezi.

2. (Ugyanakkor az alapvetően turpis felperest a jogerős ítélet csaknem előnyösebb helyzetbe hozta – még az állam javára való rész-marasztalás mellett is -, mintha teljesen érvényes szerződéseket kötött volna.)

A fentiek folytán az alperesek álláspontja szerint Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a Kúria sérelmezett ítélete megsemmisítendő azzal az Abtv. 43. § (3) bekezdése szerinti iránymutatással, hogy az Alaptörvénynek megfelelő eljárás esetén bírói út hiányában a pert meg kellett volna szüntetni. (Pp. 157. § a., pontja.)

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Az indítványozók n e m kezdeményezték az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését az I. fokú bíróságnál.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az indítványozók a perben eljáró jogi képviselőjük részére ezen alkotmányjogi panasz benyújtására is meghatalmazást adtak, amely meghatalmazást mellékelem.

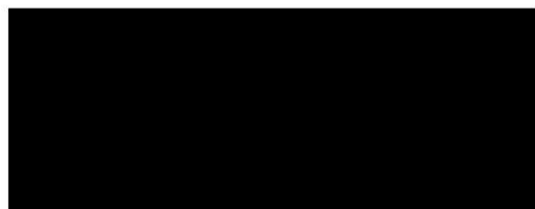
c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az indítványozók nevük nyilvánosságra hozatalához nem járulnak hozzá. Az erről szóló nyilatkozatot mellékelem.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok

Az indítványozók a per marasztalt alperesei, érintettségüket a periratok egyértelműen igazolják.

Kelt: Budapest, 2019. december 9.

mint indítványozók képviselőjében:

Dr. Rózsa Mária

Dr. Rózsa Mária

ügyvéd

